

Povrat PDV-a stranim državljanima u okviru osobnog putničkog prometa

Neven Baica, mag. oec.

Da bi strani državljani (koji nemaju prebivalište ili uobičajeno boravište u EU) ostvarili pravo na povrat PDV-a za dobra kupljena u Republici Hrvatskoj potrebno je zadovoljiti određene uvjete. Kako se obračunava iznos za povrat, sve o postupku povrata, načinu evidentiranja u poreznim evidencijama i poslovnim knjigama pročitajte u nastavku članka.

1. Uvod

Isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koja putnici u okviru putničkog prometa prevezu ili iznesu iz Europske unije oslobođene su PDV-a.

Uvjeti koje je potrebno zadovoljiti da bi se moglo primijeniti oslobođenje, te sam postupak provođenja oslobođenja propisani su:

- **Zakonom o porezu na dodanu vrijednost** (Nar. nov., br. 73/13, 99/13 - Rješenje USRH i 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20 i 39/22; u daljnjem tekstu: Zakon) ➔ čl. 45. i
- **Pravilnikom o porezu na dodanu vrijednost** (Nar. nov., br. 79/13, 85/13, 160/13, 35/14, 157/14, 130/15, 1/17, 41/17, 128/17, 1/19, 01/20, 1/21, 73/21 i 41/22); u daljnjem tekstu: Pravilnik) ➔ čl. 110. do 112.

Navedenim odredbama propisano je oslobođenje, odnosno način kako putnik može ostvariti povrat PDV-a, te postupci i kontrole koje su dužni obaviti isporučitelj dobara i carina prije vraćanja zahtijevanog iznosa PDV-a. Detaljno o tome pišemo u nastavku.

2. Porezno oslobođenje

Odredbom članka 45. stavka 1. točke 2. Zakona propisano je **oslobođenje plaćanja PDV-a pri izvozu** za isporuke dobara, osim isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe, koju iz Republike Hrvatske **otpremi ili preveze izvan Europske unije sam kupac** koji nema sjedište u Republici Hrvatskoj ili neka druga osoba za njegov račun.

Ističemo da iz navedenog proizlazi da se oslobođenje primjenjuje na sva dobra koja se mogu osobno iznijeti iz Europske unije, ali su iz toga **isključene isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe**. Odredbom članka 45. stavka 5. Zakona posebno je istaknuto da se navedeno oslobođenje **ne primjenjuje na naftne derivate**.

2.1. Uvjeti koje mora zadovoljiti kupac

Da bi putnik ostvario oslobođenje iz oslobođenja članka 45. stavka 1. točke 2. Zakona potrebno je zadovoljiti uvjete propisane člankom 45. stavka 2. Zakona, te pojašnjene člankom 110. stavkom 2. Pravilnika, a to su:

1. uvjet ➔ da putnik **nema prebivalište ni uobičajeno boravište¹** na području Europske unije, što dokazuje putovnicom ili osobnom iskaznicom,

2. uvjet ➔ da je ukupna vrijednost kupljenih dobara s PDV-om iskazana na jednom računu **veća od 740,00 kuna**,

3. uvjet ➔ da je kupac ili netko u njegovo ime **preveo** dobra kupljena u RH na područje **izvan EU prije isteka roka od tri mjeseca** nakon mjeseca u kojem je obavljena isporuka

4. uvjet ➔ da postoji dokaz o izvozu, izvornik računa i Obrazac PDV-P potvrđen od carinarnice države na čijem području su dobra iznesena iz Europske unije.

1 Prebivalištem ili uobičajenim boravištem u smislu stavka 2. ovoga članka smatra se mjesto upisano u putovnicu, osobnu iskaznicu ili drugi dokument koji Republika Hrvatska priznaje kao identifikacijsku ispravu (čl. 45. st. 3. Zakona).

ističemo...

Oslobođenje se ostvaruje kad porezni obveznik koji isporučuje dobra primi **dokaz o izvozu dobara** (čl. 45. st. 4. Zakona i čl. 110. st. 1. Pravilnika).

Već obavljeno oporezivanje izvezenih dobara porezni obveznik može ispraviti u obračunskom razdoblju u kojem je zaprimljen dokaz o izvozu.

Iz ove odredbe jasno je da se radi o **naknadnom oslobođenju od PDV-a**, koje putnik ne ostvaruje odmah prilikom kupnje robe, već naknadno, kada zadovolji prethodno navedene uvjete.

Ministar financija Pravilnikom je propisao oblik i sadržaj obrazaca za povrat PDV-a za navedene isporuke, te postupak, potrebne dokaze o izvozu te posebnu evidenciju za ovaj oblik povrata PDV-a.

2.2. Postupak oslobođenja - kretanje obrasca PDV-P

Za provođenje postupka oslobođenja bitan je ispravno ispunjeni, pravovremeno ovjereni, i prodavatelju pravovremeno predloženi **Obrazac PDV-P - Zahtjev za povrat PDV-a**. Oblik i sadržaj ovog obrasca sastavni je dio Pravilnika, a način postupanja sa obrascem u svrhu ostvarivanja oslobođenja dan je odredbama 110. do 112. Pravilnika.

Obrazac PDV-P prati postupak oslobođenja od trenutka kupnje robe do povrata PDV-a, pa ćemo u nastavnim poglavljima kroz proučavanje kretanja obrasca PDV-P pojasniti detalje postupka ovog izvoznog oslobođenja.

2.2.1. Kupnja dobara

Prodavatelj dobara kupcu uručuje račun te naplaćuje ukupnu cijenu dobara s PDV-om.

ističemo...

Na zahtjev kupca koji nema prebivalište ni uobičajeno boravište na području Europske unije, prodavatelj izdaje Obrazac PDV-P (čl. 110. st. 4. Pravilnika).

Prodavatelj dobara u Obrascu PDV-P iskazuje

- ukupno naplaćen iznos,
- iznos naknade bez PDV-a,
- iznos PDV-a i
- ukupan iznos PDV-a koji se vraća kupcu ili podnosiocu zahtjeva.

PDV sadržan u vrijednosti prodanih dobara, prodavatelj može izračunati primjenom preračunate stope PDV-a na prodajnu vrijednost tih dobara. Formula za izračun preračunatih stopa dana je člankom 47. st. 4. Pravilnika, a u stavcima 5. do 7. dane su i same preračunate stope:

STOPA	PRERAČUNATA STOPA
5 %	4,7619 %
13 %	11,5044 %
25 %	20 %

Obrazac PDV-P popunjava se u tri primjerka od kojih se

- jedan primjerak (izvornik) daje kupcu,
- jedan primjerak prodavatelj odlaže u svoju dokumentaciju, a
- jedan primjerak ostaje Carinskoj upravi.

2.2.2. Izvoz

Prema odredbi članka 45. stavka 2. Zakona, ako kupac želi ostvariti povrat plaćenog PDV-a dužan je kupljena dobra prevesti izvan Europske unije **prije isteka roka od tri mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljena isporuka**.

Kupac koji želi ostvariti povrat plaćenog PDV-a obavezan je pri izlasku iz Europske unije:

- dati na uvid račune,
- dati na uvid kupljena dobra te
- dati na ovjeru izvornik obrasca PDV-P.

Carinarnica je obveznaprije ovjere popunjenog obrasca PDV-P utvrditi:

- odgovaraju li podaci iz putovnice ili osobne iskaznice podacima iz Obrasca PDV-P,
- odgovaraju li dobra dana na uvid carinarnici dobrima navedenim u Obrascu PDV-P,
- je li iznos u Obrascu PDV-P veći od **740,00** kuna uključujući PDV,
- jesu li kupljena dobra korištena u Europskoj uniji,
- jesu li dobra iznesena izvan Europske unije **prije isteka roka od tri mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljena isporuka**,
- je li Obrazac PDV-P ovjerio i potpisao prodavatelj.

Prema odredbi članka 113. stavka 2. Pravilnika, ako utvrdi da su ispunjeni svi gore navedeni uvjeti, carinarnica Obrazac PDV-P ovjerava potpisom i faksimilom ovlaštenog carinskog službenika te otiskom pečata i unosi datum prelaska dobara preko carinske crte odnosno datum izvoznog carinjenja.

2.2.3. Povrat PDV-a

Kupcu ili podnosiocu zahtjeva vraća se plaćeni PDV **ako u roku od šest mjeseci** od dana izdavanja računa **dostavi ovjereni izvornik Obrasca PDV-P prodavatelju** od kojega je kupio dobra.

Ako se ovjereni izvornik obrasca PDV-P **dostavlja poštom**, kupac ili podnositelj dostavlja prodavatelju broj računa na koji će se vratiti plaćeni PDV. Troškove platnog prometa za doznačeni iznos poreza snosi kupac.

Na temelju ovjerenog izvornika Obrasca PDV-P prodavatelj, kada provjeri udovoljava li podneseni zahtjev uvjetima za povrat PDV-a, vraća plaćeni PDV kupcu ili podnosiocu zahtjeva.

ističemo...

Zahtjev za povratom smatra se valjanim samo kada je **ovjereni izvornik Obrasca PDV-P** u propisanom roku dostavljen prodavatelju.

Plaćeni PDV vraća se:

- u kunama gotovinskom isplatom ➔ odmah ili
- uplatom na račun koji navede kupac ili podnositelj zahtjeva ➔ u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva.

Kupac ili podnositelj zahtjeva **potpisom na Obrascu PDV-P potvrđuje primitak vraćenog PDV-a u gotovu novcu**.

Primjer 1. - Povrat PDV-a za osobi koja je dobro izvezla u Bosnu i Hercegovinu

Kupac sa putovnicom Bosne i Hercegovine je od prodavatelja zatražio ispunjavanje obrasca PDV-P za prodana dobra. Račun iznosi **3.075,00** kuna s uključenim PDV-om od 25%. Nakon uvida u putovnicu prodavatelj ispunjava obrazac PDV-P.

Do iznosa PDV-a prodavatelj dolazi formulom iz članka 47. st. 4. Pravilnika, odnosno primjenom preračunate stope od 20% na ukupan iznos računa.

$$3075,00 \text{ kuna} \times 20\% = 615,00 \text{ kuna}$$

Iz dobivenog izračuna u obrazac PDV-P upisuju se sljedeći iznosi:

- ukupno naplaćen iznos:
- cijena dobra bez poreza na dodanu vrijednost
- iznos PDV-a za povrat:

3.075,00 kuna
2.460,00 kuna
615,00 kuna

Obrazac PDV-P
Form PDV- P

1. PRODAVATELJ (ime/naziv i sjedište) SELLER (name and seat) PBR d.o.o ADRESA (ADDRESS) A. Augustinčića 11, Sisak H R 3 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 PDV ID. BR. / OIB VAT ID. NO. / PIN	2. KUPAC (ime, prezime) CUSTOMER (name, surname) Mladen Raić PREBIVALIŠTE/BORAVIŠTE: Sarajevo (RESIDENCE / USUAL RESIDENCE) BROJ PUTOVNICE / OSOBNE ISKAZNICE: 123456 (NUMBER OF PASSPORT / IDENTITY CARD) NAZIV DRŽAVE: BOSNA I HERCEGOVINA (COUNTRY NAME)
---	--

ZAHTJEV ZA POVRAT PDV-a
VAT REFUND FORM

U iznosu od 615 kn 00 lp
 (In the amount of)

 Po računu broj: 4251/1/11 od (from) 12.04. 2022.
 (Per invoice no.)

Redni broj (No)	Cijena dobra bez PDV-a (Price of goods without VAT)	Iznos PDV-a (Amount of VAT)	Ukupno naplaćeni iznos (Total amount received)	
1.	2.460,00	615,00	3.075,00	Datum: 20..... (Date) (potpis ovlaštene osobe prodavatelja) (signature of sellers authorised person) 3. ISPLAĆENO NA IME POVRATA PDV-a: (REIMBURSED AMOUNT OF VAT REFUND) 615 kn 00 lp (potpis primatelja) (signature of applicant) Datum: 14.06. 2022. (Date)
2.				
3.				
4.				
5.				
6.	2.460,00	615,00	3.075,00	
UKUPNO (TOTAL)				

4. NAČIN OTPREME DOBRA (DISPATCH MODE OF GOODS) 4.1. kupac sam iznosi dobra (goods dispatch by customer) 4.2. putem pošte (via post) 4.3. putem otpremništva (via shipping agency) 4.4. NAZIV I SJEDIŠTE PRAVNE OSOBE – OTPREMNIŠTVA (NAME AND SEAT OF LEGAL ENTITY - SHIPPING AGENCY)	6. RAZLOZI USKRACIVANJA ZAHTJEVA (REASONS FOR REFUSAL OF REFUND REQUEST) 6.1. neslaganje podataka iz Obrasca PDV-P s putovnicom / osobnom iskaznicom (mismatch of information from Form PDV-P with passport / identity card) 6.2. proizvodi nisu istovjetni s dobrima iz računa (products are not identical with goods from invoice) 6.3. iznos računa je manji od 740,00 kuna (amount of invoice is less than HRK 740,00) 6.4. dobro je korišteno u Europskoj uniji (good is used within the European Union) 6.5. nepotpisan Obrazac PDV-P (unsigned Form PDV-P) 6.6. drugi razlozi (other reasons)
--	--

5. POTVRDA CARINARNICE O ODBIJANJU OVJERE (CUSTOMS CERTIFICATE FOR REFUSAL OF STAMP) (M. P. / place of stamp) Datum: 20..... Date: 20..... (potpis i faksimil ovlaštenog službenika Carinske uprave / signature and facsimile of authorised customs officer)	7. OVJERA CARINARNICE O IZNOŠENJU DOBRA BROJ EVIDENCIJE CARINARNICE (CUSTOMS CERTIFICATE FOR CARRING OF GOODS CUSTOMS REGISTER NUMBER) (M. P. / place of stamp) Datum: 20..... Date: 20..... (potpis i faksimil ovlaštenog službenika Carinske uprave / signature and facsimile of authorised customs officer)
--	--

VAŽNE NAPOMENE NA POLEDINI OBRASCA
(IMPORTANT NOTES ON THE BACK OF THE FORM)

3. Obveza prodavatelja

U prethodnom poglavlju pratili smo kretanje Obrasca PDV-P kako bi dobili uvid u tijek postupka povrata. U slijedećem poglavlju bavit ćemo detaljnije obvezama prodavatelja, odnosno isporučitelja robe u provođenju i evidentiranju postupka povrata.

3.1. Obveze prodavatelja pri isporuci

Kod isporuke dobara obveza je prodavatelja:

- **kupcu uručiti račun** koji najmanje mora sadržavati podatke iz članka 63. Općeg poreznog zakona (Nar. nov., br. 115/16) i članka 9. Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/2012 i 115/2016).
- **na zahtjev kupca**, a nakon provjere opravdanosti zahtijeva uvidom u putovnicu ili osobnu iskaznicu (provjera da putnik nema prebivalište ni uobičajeno boravište na području RH), **ispuniti obrazac PDV-P na propisani način, ovjeriti pečatom i potpisom te izvornik uručiti kupcu.**
- **ispuniti evidenciju PDV-F** podacima svih obrazaca PDV-P koji su izdani na taj dan.

ističemo...

Prodavatelj uplaćuje PDV sadržan u dobrima prodanim kupcu u okviru putničkog prometa, zajedno s PDV-om iz ostalih isporuka na način i u rokovima iz članka 76. Zakona.

Dobra su kupcu prodana sa obračunatim PDV-om, te je prodavatelj dužan PDV unijeti u knjigu U-RA i obrazac PDV zajedno sa ostalim isporukama. Dakle, osim izdanog obrasca PDV-P i dijelom ispunjenog obrasca PDV-F nema drugih posebnosti u svezi evidentiranja događaja u poreznim i poslovnim knjigama.

3.2. Obveze prodavatelja pri povratu PDV-a

Kod povrata PDV-a obveze prodavatelja su slijedeće:

- **provjeriti** da li predloženi **obrazac PDV-P** udovoljava uvjetima za povrat poreza i pri tome posebnu pažnju posvetiti ovjeri porezne uprave, te pravovremenosti predaje potvrđenog obrasca (da li je istekao rok od 6 mjeseci)
- ukoliko obrazac udovoljava uvjetima **vratiti plaćeni PDV kupcu** ➔ odmah ukoliko plaća gotovinom odnosno ➔ **u roku od 15 dana** od dana primitka zahtjeva ako plaćeni PDV doznačuje na račun kupca ili podnosioca zahtjeva
- **od kupca tražiti da potpisom** na obrascu PDV-P potvrdi primitak vraćenog PDV-a u gotovu novcu, odnosno sačuvati kopiju naloga za plaćanje ukoliko se radi o uplati na račun.

Kao podsjetnik koje sve provjere treba obaviti pri povratu PDV-a temeljem Obrasca PDV-P dato je u napomenama na samoj poledini obrasca:

Napomene na poledini obrasca PDV-P

PDV može se vratiti uz uvjete:

- 1) da kupac koji nema prebivalište ni uobičajeno boravište na području Europske unije, posjeduje popunjen izvornik Obrasca PDV-P,
- 2) da podaci iz putovnice ili osobne iskaznice odgovaraju podacima iz Obrasca PDV-P,
- 3) da dobra koja su dana na uvid odgovaraju dobrima navedenim u Obrascu PDV-P,
- 4) da vrijednost kupljenih dobara po jednom računu, uključujući PDV, nije manja od 740,00 kuna,
- 5) da kupac iz točke 1. nije koristio kupljena dobra u Europskoj uniji,
- 6) da su kupljena dobra dana na uvid carinarnici koja nakon uvida i provedenog carinskog postupka ovjerava Obrazac PDV-P i upisuje datum prelaska dobara preko granice EU,
- 7) da je kupac iz točke 1. iznio iz Europske Unije dobra kupljena u Republici Hrvatskoj u roku od tri mjeseca nakon mjeseca u kojem je obavljena isporuka. Pod iznošenjem dobara razumijeva se i slanje dobara poštom ili na drugi odgovarajući način pod uvjetom da kupljena dobra prijeđu granicu Europske Unije,
- 8) da je kupac ili podnositelj zahtjeva podnio prodavatelju popunjen i ovjeren Obrazac PDV-P u roku od šest mjeseci od dana izdavanja Obrasca PDV-P,
- 9) kupac iz točke 1. ostvaruje pravo na povrat plaćenog PDV-a dostavom prodavatelju popunjenog i ovjerenog izvornika Obrasca PDV-P koji istovremeno predstavlja i zahtjev za povrat PDV-a,
- 10) PDV vraća se neposredno gotovinskom isplatom, poštom, odnosno nalogom za uplatu na račun koji navede kupac – podnositelj zahtjeva,
- 11) pravo na povrat PDV-a ne odnosi se na isporuke goriva i dobara za opremanje i opskrbu bilo kojeg prijevoznog sredstva koje se koristi u privatne svrhe.

3.3. Obračun PDV-a i evidentiranje povrata PDV-a

Ovjereni izvornik Obrasca PDV-P s potpisom kupca odnosno podnosioca zahtjeva o primitku vraćenog PDV-a ili s nalogom za prijenos, služe prodavatelju kao dokaz za umanjenje obveze PDV-a.

Prodavatelj za dobra prodana uz ispunjen Obrazac PDV-P ima i **obvezu vođenja dodatne evidencije u vezi prodanih dobara u okviru putničkog prometa**. Tako je prodavatelj obavezan voditi posebnu evidenciju o prodanim dobrima kupcima u okviru putničkog prometa **na obrascu PDV-F**.

Obrazac PDV-F sadrži slijedeće podatke:

- broj i datum računa iz Obrasca PDV-P,
- cijenu dobra (iznos naknade) bez PDV-a,
- iznos PDV-a sadržanog u vrijednosti prodanih dobara,
- iznos PDV-a koji je vraćen,
- datum povrata PDV-a.

Zahvaljujemo na vašem povjerenju!

Pretplatite se na časopis RAČUNOVODSTVO i POREZI u praksi

Obrazac PDV-F

EVIDENCIJA

RAČUNA O PRODANIM DOBRIMARADI POVRATA PDV-a
U OKVIRU PUTNIČKOG PROMETA

BROJ: 1234 DATUM: 12.04. 20 22.

Red. broj	Broj i datum računa iz obrasca PDV-P	Cijena dobra bez PDV	Iznos PDV-a	VRAĆENI PDV	
				Iznos	Datum
1	2	3	4	5	6
1.	425/1/11, 12.04.2022.	2.460,00	615,00	615,00	15.06.2022.
UKUPNO		2.460,00	615,00	615,00	15.06.2022.

Isplaćeno na ime povrata PDV-a: 615 kn 00 lp

Slovima: šestopetnaestkunanulalipa

(MP)

Datum: 15.06.2022. 20 22.

(potpis ovlaštene osobe prodavatelja)

Evidencija PDV-F koristi se za dnevno evidentiranje računa za koje je ispunjen obrazac PDV-P, te služi za praćenje isplate. Prve četiri kolone ispunjavaju se prilikom samog izdavanja obrasca PDV-P, dok se posljednje dvije kolone ispunjavaju kod povrata PDV-a kupcu.

ističemo...

Za sve isplate u razdoblju izvještavanja, podatak iz kolone 5 obrasca PDV-F unosi se u obrazac PDV u redni broj II.14 - *Naknadno oslobođenje izvoza u okviru osobnog putničkog prometa (iznos se upisuje s NEGATIVNIM predznakom).*

Vraćeni PDV stranim državljanima NE unosi se u knjigu I-RA (također niti u knjigu U-RA).

3.3. Obveze na kraju godine

Odredbom članka 115. Pravilnika propisano je da se brazac PDV-F dostavlja se nadležnoj ispostavi Porezne uprave uz prijavu PDV-a koju podnosi za posljednje razdoblje oporezivanja kalendarske godine.

Dakle, navedeni Obrazac PDV-F ne predaje se uz mjesečne odnosno tromjesečne obračune PDV-a, već uz prijavu PDV-a za 12 mjesec, odnosno kod tromjesečnih obveznika za prijavu PDV-a za razdoblje X-XII mjesec tekuće godine.

Ukupan iznos iz Obrasca PDV-F treba odgovarati zbroju iznosa unesenih u polje II.14 - NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA u svim Obrascima PDV za tekuću kalendarsku godinu.

U poslovnim knjigama prodavatelj treba evidentirati povrat PDV-a, te umanjenje porezne obveze na način kako je prikazan u tablici knjiženja koja slijedi.

Knjiženje:

Red. br.	Opis	Iznos	Račun	
			Duguje	Potražuje
1	2	3	4	5
1.	Povrat PDV-a temeljem obrasca PDV-P 425/1/11	615.00		102
	■ umanjenje obveze za PDV	- 615.00		2600